

Sammendrag

Mer enn bare ommøblering! Hvordan ledelse har betydning når det fysiske lekemiljøet transformeres

Randi Evenstad og Maria Brennhovd*

OsloMet – storbyuniversitetet, Norge

*Korrespondanse: Maria Brennhovd, e-post: mabre@oslomet.no

I denne artikkelen undersøker vi hvordan ledelse har betydning når personalet i barnehagen endrer og utvikler det fysiske lekemiljøet. Åtte barnehager i Norge deltok i et tverrfaglig prosjekt med landskapsarkitekt, arkitekt og forskere fra barnehagefeltet, der målet var å utvikle kunnskap om planlegging og utvikling av barnehagens fysiske lekemiljø, inne og ute.

Studien bygger på kvalitative intervjuer med åtte styrere og åtte pedagogiske ledere. De pedagogiske lederne hadde en rolle som medforskere i prosjektene i den enkelte barnehage. Ut fra intervjuene setter vi søkelys på erfaringene med å lede utviklingsprosjektene i egen barnehage. Analysen synliggjør ulike aspekter ved ledelse, samt utfordringer og suksessfaktorer lederne opplevde i arbeidet med å forbedre det fysiske lekemiljøet. Resultatene drøftes i lys av ledelsesteorier, teorier om endringsarbeid og om barnehagen som lærende organisasjon.

Studien viser at styrerne og de pedagogiske lederne erfarte komplekse og utfordrende ledelsesoppgaver. Den viser også at fysiske endringer ikke bare involverer miljø og materialer, men at transformering av det fysiske miljøet krever kompetanse, eierskap og bevisstgjøring. I en hektisk og utfordrende barnehagehverdag krever prosjektet med å forbedre barnehagens lekemiljø ledere som er aktive og involverte. Styrerne ser ut til å ha en særlig viktig rolle for måloppnåelse i dette endringsarbeidet.

Våre konklusjoner er at ledelse, både på avdelings- og organisasjonsnivå, har stor betydning når det skal gjøres endringer i det fysiske miljøet. Det er behov for ledere som er aktivt involvert gjennom hele prosjektet, og som jobber på ulike måter for å oppnå gode endringer

sammen med resten av personalet. Prosjektet med å utvikle det fysiske miljøet kan aktivere grunnleggende pedagogiske diskusjoner. For eksempel kan diskusjoner om begrunnelser for høye eller lave bord være en døråpner for refleksjoner om syn på barn og lek, og om personalets roller og oppgaver. Derfor kan vi konkludere med at å endre det fysiske miljøet innebærer mye mer enn bare å ommøblere.

Nøkkelord: *fysisk miljø; ledelse; lek; transformasjon*